

PROJEKT UCHWAŁY

UCHWAŁA NR .../.../.....

RADY GMINY CZERWIN

z dnia 2024 roku

RADA GMINY CZERWIN

Wpłynęło dn. 18.06.2024 r.

Nr Zał.

LGN.0006.18.2024

w sprawie udzielenia dotacji dla Rzymskokatolickiej Parafii pw. Trójcy Przenajświętszej w Czerwinie na renowację ołtarza bocznego większego pw. Ukrzyżowania, w budynku sakralnym, Kościoła pw. Trójcy Przenajświętszej w miejscowości Czerwin gm. Czerwin

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 9, art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1, ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40), art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r., poz. 840), uchwały Nr XXVI/11/2005 Rady Gminy Czerwin z dnia 27 kwietnia 2005 r. zmienioną uchwałą Nr LIX/5/24 z dnia 30 stycznia 2024 r. w sprawie określania zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru, sposobu jej rozliczenia oraz sposobu kontroli wykonania zleconego zadania, w związku z otrzymaniem przez Gminę Czerwin wstępnej promesy dofinansowania inwestycji z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków nr RPOZ/2022/6751/PolskiLad, Rada Gminy Czerwin uchwala, co następuje:

§ 1

1. Przyznaje się dotację w wysokości **510 204,00** (słownie: pięćset dziesięć tysięcy dwieście cztery złote 00/100) dla Rzymskokatolickiej Parafii pw. Trójcy Przenajświętszej w Czerwinie na realizację inwestycji pt. „Renowacja ołtarza bocznego większego pw. Ukrzyżowania, w budynku sakralnym, Kościoła pw. Trójcy Przenajświętszej w miejscowości Czerwin gm. Czerwin”.
2. Dotacja, o której mowa w ust. 1, pochodzi z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków w wysokości 500 000,00 zł oraz z budżetu Gminy Czerwin w wysokości 10 204,00 zł.

§ 2

Dotacja, o której mowa w § 1 ust. 1, zostaje przyznana na realizację prac konserwatorskich i restauratorskich ołtarza bocznego większego pw. Ukrzyżowania, znajdującego się w kościele pw. Trójcy Przenajświętszej w Czerwinie, wpisanego do rejestru zabytków prowadzonym przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Warszawie pod numerem A-426, zgodnie z opisem inwestycji zawartym we wniosku o dofinansowanie z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków nr RPOZ/2022/6751/PolskiLad.

§ 3

1. Szczegółowe warunki udzielenia dotacji i jej rozliczenia zostaną określone w umowie zawartej pomiędzy Gminą Czerwin, a Rzymskokatolickiej Parafii pw. Trójcy Przenajświętszej w Czerwinie.
2. Umowa o przyznaniu dotacji, o której mowa w ust. 1 zostanie zawarta po uzyskaniu przez Gminę Czerwin promesy dofinansowania inwestycji z Banku Gospodarstwa Krajowego.

§ 4

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Czerwin.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Parafia Rzymskokatolicka
pw. św. Jana Chrzciciela w Piskach
Ul. Słowackiego 30, 07-407 Czerwin**

**WÓJT GMINY CZERWIN
Grzegorz Długokęcki**

WNIOSEK

o udzielenie dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków na terenie Gminy Czerwin

DANE O ZABYTKU

1. Nazwa zabytku:
Kościół parafialny pw. Trójcy Przenajświętszej w Czerwinie
2. Nr w rejestrze zabytków:
A-426
3. Wpis z dnia:
5.04.1962 r.
4. Dokładny adres zabytku:
Ul. Mazowiecka 3, 07-407 Czerwin (działka nr 415)

WNIOSKODAWCA

1. Pełna nazwa
Parafia Rzymskokatolicka pw. Trójcy Przenajświętszej w Czerwinie
2. Adres / siedziba
Ul. Mazowiecka 3, 07-407 Czerwin
3. Osoby upoważnione do reprezentowania wnioskodawcy:
Ks. Kazimierz Wołpiuk
4. Nazwa banku i numer konta wnioskodawcy

.....
.....

OPIS ZADANIA

Renowacja ołtarza bocznego większego pw. Ukrzyżowania, w budynku sakralnym, Kościoła pw. Trójcy Przenajświętszej w miejscowości Czerwin gm. Czerwin polega na przywróceniu obiektu do jego pierwotnego wyglądu. Zakłada się przeprowadzenie pełnej konserwacji technicznej i estetycznej. Pracę prowadzone będą zgodnie z uzyskanym pozwoleniem Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz zatwierdzonym przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Warszawie – Programem prac konserwatorsko-restauratorskich załączonym w kopii do wniosku.

WYSOKOŚĆ DOTACJI

Parafia Rzymskokatolicka pw. Trójcy Przenajświętszej w Czerwinie zwraca się z prośbą o udzielenie dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków na realizację zadania pn. "Renowacja ołtarza bocznego większego pw. Ukrzyżowania, w budynku sakralnym, Kościoła pw. Trójcy Przenajświętszej w miejscowości Czerwin gm. Czerwin" w kwocie 510 204,00 zł.

Podpisy osób uprawnionych do reprezentowania Wnioskodawcy (pieczęć wnioskodawcy)

Załączniki do wniosku

1. Akt prawny stanowiący podstawę powołania Podmiotu (nie dotyczy osób fizycznych)
2. Akt prawny wyznaczający osoby uprawnione do reprezentowania Podmiotu.
3. W przypadku podmiotów podlegających rejestracji – aktualny wypis z rejestru.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

OŁTARZ BOCZNY WIĘKSZY p.w. „UKRZYŻOWANIA”

Z KOŚCIOŁA p.w. TRÓJCY ŚWIĘTEJ W CZERWINIE

A. DANE DOTYCZĄCE KONSERWACJI:

- INWESTOR: Parafia p.w. Trójcy Świętej
ul. Mazowiecka 3, 07-407 Czerwin
- AUTOR OPRACOWANIA: konserwator dzieł sztuki – mgr Robert Goździk
ul. Ks. Kard. A. Sapiehy 26, 31 – 644 Kraków
nr dyplomu ASP Kraków 5288
rp.goździk@gmail.com tel. 607 614 364
- INSPEKTOR NADZORU KONSERWATORSKIEGO: ---

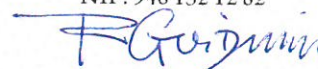
B. DANE DOTYCZĄCE DOKUMENTACJI:

- a. DOK.OPISOWA: 23 strony wydruku A-4
- b. DOK. FOTOGRAFICZNA: 16 fotografii kolorowych formatu 13 x 18 cm

OPRACOWANIE ROBERT GOŹDZIK

KRAKÓW - MARZEC 2023

Pracownia Konserwacji Zabytków
Robert Goździk
ul. Ks. Kardynała Adama Sapiehy 26
31-644 Kraków
NIP: 948 132 12 82

1. KARTA IDENTYFIKACYJNA ZABYTKU

NR REJESTRU ZABYTKÓW

NR INW. ZBIORU

NR INW. PRACOWNI KONS.

1.1. DANE PRZED ROZPOCZĘCIEM PRAC

RODZAJ: Ołtarz boczny

TEMAT: pw. „Ukrzyżowania”

WYPOSAŻENIE OŁTARZA: rzeźby (Matka Boska, św. Jan, Chrystus na Krzyżu, 2 putta, Chrystus Zmartwychwstały), 4 kolumny, 2 uszaki, 2 wazony, 2 woluty, 3 ramy obrazów, 4 płaskorzeźby puttów w predelli, kotara, ornamenty;

AUTOR, WARSZTAT, SZKOŁA: ---

SYGNATURY: ---

INSKRYPCJE: ---

DATOWANIE: II poł. XIX w., między 1865 – 1885;

STYL: neobarok (?)

POCHODZENIE: kościół parafialny p.w. Trójcy Świętej w Czerwinie;

MIEJSCE PRZECHOWYWANIA: lewa strona transeptu, ściana północna;

WŁAŚCICIEL / UŻYTKOWNIK: Parafia Rzymskokatolicka p.w. Trójcy Świętej,
ul. Mazowiecka 3, 07-407 Czerwin

WYMIARY / KSZTAŁT: szerokość ok. 400 cm, wysokość ok. 1000 cm

TECHNIKA: ołtarz i wyposażenie drewniane, polichromowane, złożone i srebrzone, wtórnie przemalowane i szlagmetalizowane;

WCZEŚNIEJSZE KONSERWACJE: tak (doraźne przezłocenia, przemalowania)

WCZEŚNIEJSZE DOKUMENTACJE: brak

2. OPIS INWENTARYZACYJNY

Ołtarz przyścienny, jednoosiowy, składa się z mensy, cokołu, predelli, nastawy i zwieńczenia. Mensa bez antepedium, lekko zwężająca się ku dołowi, pośrodku płycina zaznaczona płaskim wgłębieniem i złożonym półwałkiem. Na mense dwustopniowy, szeroki podest oraz niewielka figurka św. Stanisława Kostki z Dzieciątkiem na cokole.

Cokół ołtarzowy nieznacznie wyższy od mensy. Zbudowany z trzech par wysmukłych pionowych skrzyń, z których ta stojąca przy mense wysunięta jest do przodu, a para zewnętrzna cofnięta do ściany. Na czołowych ścianach skrzyń złożone ramki tworzące płycinę, pomalowane ciemniejszym kolorem niż całość ołtarza.

Predella powieliła formę cokołu. Posadowiona jest na profilowanych listwach, od góry zwieńczona gzymsem. W centralnej części obraz w złożonej, fazowanej ramie przedstawiający „Pokłon Trzech Króli”. Na bokach predelli, na czołowych ścianach skrzyń, w 4 płycinach ze złotymi ramkami umieszczono płaskorzeźbione putta. Te figurki uskrzydłonych chłopców stoją na złożonych obłokach. Środkowe, najwęższe płyciny są dekorowane długim, pionowym złożonym zwisem liści, związanych od góry kokardą.

Nastawa. W centralnej części duży obraz „Serca Pana Jezusa” w szerokiej, ozdobnej ramie. Obraz zwieńczony koroną i dwiema gałązkami winnej latorośli po bokach. Obraz był poddany konserwacji, dlatego nie wchodzi w zakres niniejszego opracowanie. Obraz zasuwany, zasłania główną scenę, czyli wezwanie ołtarza: Ukrzyżowanie Jezusa Chrystusa. Rzeźbiona figura Ukrzyżowanego jest częściowo zasłonięta także rzeźbioną kotarą. Jej tkanina z frędzlami jest realistycznie udrapowana, srebrzona, przewiązana złożonymi sznurami z chwostami. Tło przedstawienia stanowi czerwona tkanina przybita do struktury ołtarza. Ciało Chrystusa jest przedstawione klasycznie, anatomicznie poprawnie. Głowa opada lekko na prawe ramię, sylwetka wygięta w swoją prawą stronę. Karnacja wtórnie polichromowana, korona cierniowa, perizonium i gwoździe złożone. Krzyż malowany w kolorze oliwkowym ze złożonymi krawędziami.

Po bokach retabulum stoi po 1 parze kolumn. Kapitele w typie korynckim, trzony białe z wyrytowaną złożoną wicią roślinną. Między kolumnami stoją rzeźbione figury Matki Boskiej (z lewej) i św. Jana (z prawej). Figury statyczne, sztywne, draperie proste, bez barokowego charakteru, złożone i srebrzone. Karnacje nieumiejętnie przemalowane. Obie dłonie Maryi złożone na piersiach. Głowa lekko schylona, okryta chustą. Mimika twarzy surowa, pozbawiona emocji. Postać św. Jana w „pseudo kontraście”, prawa stopa wysunięta do przodu, lewa noga zgięta w kolanie i cofnięta do tyłu. Dłonie złożone razem, wsparte na brzuchu. Głowa lekko pochylona i skierowana do osi ołtarza. Nad figurami rzeźbione muszle. Deski ołtarza stanowiące tło figur są łukowato, wgłębnie wygięte w kierunku ścian. Całość nastawy flankują ażurowe uszaki, zwężające się ku dołowi i ku górze, malowane i złożone. Nastawa przykryta jest gierowanym (wyłamującym się) belkowaniem składającym się z dwóch poziomych, gęsto profilowanych gzymśów, przedzielonych płaskim polem w centrum i kostkami nad głowicami kolumn. Przestrzeń między parami kostek jest łukowato wygięta, zgodnie z partią nastawy poniżej. Snycerski, złożony detal to 4 rozetki i 2 ornamenty małżowinowe.

Z w i e Ń c z e n i e jest niewiele węższe od nastawy. W polu centralnym obraz „Św. Antoni Padewski z Dzieciątkiem” w złożonej, profilowanej ramie. Po bokach kolumnienki, analogiczne jak w nastawie, ale o połowę mniejsze. Struktura zwieńczenia flankowana po bokach wolutowymi spływami ustawionymi do widza pod kątem 45° oraz wazonami z bukietami kwiatów i liści. Górną część zwieńczenia stanowi półkolisty urwany frontonik z figurą Chrystusa Zmartwychwstałego. Postać naga, okryta jedynie przepaską biodrową. Prawa ręka podniesiona ku górze w geście błogosławieństwa (?). Figura stoi na obłoku z pięcioma promieni glorii. Po bokach, na przedłużeniu kolumn stoją dwa pełnoplastyczne putta. Na drobny detal snycerski w partii zwieńczenia składają się trzy uskrzydłone główki aniołków i pozioma gałązka winnej latorośli, umiejscowione nad ramą obrazu.

3. ANALIZA MATERIAŁÓW. TECHNIKA WYKONANIA ZABYTKU

S t r u k t u r a omawianego obiektu wykonano prawdopodobnie w drewnie iglastym, zaś elementy snycerskie w drewnie miękkim (lipie?). Łączenie elementów drewnianych metodą tradycyjną (kołki, gwoździe, klej). Na obecnym etapie rozpoznania nie ustalono dokładnej i całościowej stratygrafii obiektu. Dotychczas wykonano odkrywki stratygraficzne i sondy schodkowe jedynie w dolnych partiach ołtarza, na płaskich powierzchniach struktury i elementach złożonych. Badania te wykazały dość prostą budowę stratygraficzną, zarówno w warstwie technologicznej, jak historycznej. Struktura mogła być przemalowana tylko raz (jak wynika z dokumentów wizytacyjnych może ok. 1913 r.). Z dużą dozą prawdopodobieństwa należy przyjąć, że ołtarz pierwotnie był biały, na co wskazują odkrywki malatury z bardzo drobną siatką spękań. Następne nawarstwienia (żółtawe i ostatnie kremowe) pozbawione są tego „zabytkowego charakteru”. Ostatnia malatura wykonana farbami olejnymi technicznymi, niestarannie, w zbyt grubej warstwie, z mnóstwem zacieków i zachlapań. Złocenia i srebrzenia wykonano na gruntach kredowo-klejowych, w technice klejowej (pulment ?) i wtórnie olejnej (mikstion), noszą ślady napraw i renowacji całościowych (użyty materiał nieszlachetny – szlakmetal, aluminium lub srebro). Karnacje przemalowane nieumiejętnie, nonszalancko. Dokładna ocena możliwa po uzyskaniu pełnego dostępu do obiektu. Przed przystąpieniem do prac konserwatorskich konieczne ustalenie dokładnej stratygrafii obiektu.

4. STAN ZACHOWANIA ZABYTKU

Konstrukcja nośna obiektu wydaje się stabilna. Połączenia stolarskie dużych elementów struktury prawdopodobnie wymagają naprawy wzmocnień, ale ich stan jest dobry. Drobne elementy, tj. promienie glorii, małe ornamenty, putta itp., mogą grozić odpadnięciem. Drewno w bardzo dużym stopniu zaatakowane przez drewnojady. Konieczna impregnacja środkami biobójczymi oraz wzmacniającymi strukturę wewnętrzną drewna. Liczne spękania w miejscach klejenia i łączeniach desek, złożonych ramek i listew. Bardzo liczne wgniecenia, przetarcia, zarysowania, ślady po uderzeniach, ubytki i wykruszenia warstwy malarskiej itp. Całość zakurzona, zabrudzona, zachlapaną farbami ściennymi i woskiem. Obecnie istniejące przemalowanie niestarannie kładzione w grubej warstwie olejnej, skutecznie ukrywa faktyczny stan zachowania pierwotnej warstwy malarskiej. Należy przypuszczać, że ma ona

przede wszystkim ubytki wynikające z wykruszania się zaprawy, co mogło być następstwem zawilgocenia wnętrza kościoła popadającego okresowo w ruinę (o czym dowiadujemy się z dokumentów wizytacyjnych i historii wojen). Karnacje zabrudzone, nieestetycznie i pospiesznie przemaalowane w sposób amatorski, zbyt intensywną czerwienią na policzkach oraz mocnym podkreśleniem oczu i brwi. Na zły odbiór estetyczny całości ma wpływ także niestaranne i pociemniałe przezłoczenie szlakmetalem i srebrzenie (na figurach) położone na nieoczyszczonych, niewyszlifowanych i chropowatych powierzchniach.

5. PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

A. UZASADNIENIE KONCEPCJI WYGLĄDU ZABYTKU

Dotychczasowe badania stratygraficzne wykazały obecność wcześniejszych, oryginalnych nawarstwień barwnych na strukturze, jak również folii metalowych (złocen i srebrzeń) na elementach snycerskich. Proponuje się przywrócenie obiektu do jego pierwotnego wyglądu. Prawdopodobnie będzie to biała kolorystyka powierzchni płaskich struktury, ale nie można wykluczyć innej kolorystyki na elementach wyżej położonych.

Zakłada się przeprowadzenie pełnej konserwacji technicznej i estetycznej.

Konserwacja techniczna polegać będzie na zdemontowaniu wybranych elementów z ołtarza, jak ramy, rzeźby, glorię, ornamenty, woluty, wazony, uszaki i być może kolumny. Następnie oczyszczeniu spoin i łączeń, wzmocnieniu strukturalnym drewna poprzez zabieg impregnacji i zabezpieczeniu drewna przed biodegradacją, ewentualną wymianę lub uzupełnienie niektórych elementów konstrukcji oraz sklejenie ich lub połączenie kołkami drewnianymi zgodnie z udokumentowaną technologią obiektu. Usunięcie wtórnych, niestarannych i wadliwych technicznie kitów, gruntów kredowych, usunięcie wtórnych przezłocen i srebrzeń oraz elementów spajających typu przerdzewiałe gwoździe, haki i kruche kleje.

W zakres konserwacji estetycznej wchodzić będzie uzupełnienie lub zrekonstruowanie elementów snycerskich, staranne wykonanie i wyszlifowanie uzupełnień ubytków w powierzchni drewna. Oryginalne złocenia i srebrzenia zostaną poddane konserwacji, a prawdopodobnie tylko miejscowo wykonane od nowa (w miejscach zrekonstruowania powierzchni zabytku). Pierwotna technika wykonania – klejowa, pulmentowa - zostanie zachowana i powtórzona. Proponuje się uzupełniać ubytki złota w miejscach przemytych lub przetartych, (po wcześniejszym podklejeniu pierwotnej zaprawy) podkładając na zaprawę warstwę przeklejenia i kilka warstw pulmentów, a następnie złocić małymi płatkami złota karatowego, na koniec złocenia możliwe jest patynowanie lub delikatnie przetarcie krawędzi nowych płatków i polerowanie agatem. W miejscach całościowej rekonstrukcji wykonane zostaną nowe złocenie i srebrzenie w technice pulmentowej, (dwukrotnie polerowane po uszlachetniającym spatynowaniu). Próby patynowania zostaną przedstawione do akceptacji komisji konserwatorskiej. Wybrana do eksponowania warstwa malarska na strukturze ambony, po odsłonięciu i oczyszczeniu będzie uzupełniona punktowaniem, a ewentualne większe jej ubytki zrekonstruowane naśladowczo.

Karnacje rzeźb zostaną przebadane na obecność pierwotnej polichromii. Po akceptacji komisji pierwotna malatura zostanie odsłonięta, skonsolidowana i uzupełniona punktowaniem scalająco-naśladowczym.

Wszelkie pojawiające się w ciągu prac odkrycia lub wątpliwości będą na bieżąco zgłaszane do właściwego Urzędu Ochrony Zabytków (WUOZ - Delegatura w Ostrołęce).

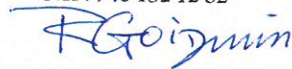
B. WYKAZ PLANOWANYCH CZYNNOŚCI (metody, materiały, techniki)

STRUKTURA OŁTARZA, RZEŹBY, DETAL SNYCERSKI

1. Wykonanie **dokumentacji fotograficznej** przed rozpoczęciem prac konserwatorskich. Dokumentacja połączeń elementów składowych.
2. Montaż **rusztowań** zgodnych z wymogami i atestami technicznymi. Zabezpieczenie posadzki w kościele.
3. **Oczyszczenie** powierzchni ołtarza z kurzu.
4. **Demontaż** obrazów, elementów snycerskich, rzeźb, ram, kolumn i transport do pracowni. Dokładne oznaczenie wszystkich fragmentów składowych, głównie ornamentów, puttów, kolumn, wazonów i wrysowanie ich na wcześniej przygotowanej „mapce obiektu”. Struktura ołtarza na czas prac pozostanie w kościele.
5. Ustalenie dokładnej **stratygrafii** obiektów (także stratygrafii zbiorczej).
6. **Dezynfekcja** drewna preparatem Permethrin 25/75-Komplet poprzez 4-krotne powlekanie pędzlem i pozostawienie do odparowania.
7. **Impregnacja** strukturalna drewna Paraloidem B72 lub jego zamiennikiem prod. polskiej HEKOL I-50 (polimer metakrylanu w octanie etylu). Metoda kilkukrotnego powlekania pędzlem lub długotrwałej kąpieli.
8. Mechaniczne **usunięcie przemalowań** olejnych metodą cyklinowania ręcznego lub chemicznie przy użyciu preparatów zmiękczejących powłoki olejne i mydełek konserwatorskich (w razie konieczności) – odsłonięcie wybranej warstwy malarskiej.
9. Usunięcie wytypowanych **wadliwych i uszkodzonych zapraw** z elementów snycerskich, listew, ramek i gzymsów.
10. **Kontrola** połączeń konstrukcyjnych, ewentualna ich wymiana.
11. Ewentualna wymiana części **desek** konstrukcyjnych.
12. Złożenie i sklejenie elementów snycerskich (**klej** Pattex firmy Henkel, kołki drewniane, metalowe wkręty w miejscach nie widocznych).
13. Uzupełnienie brakujących detali snycerki dwuskładnikową masą modelarską Akson SC-258 lub masą o wypełniaczu drzewnym **TOU-PRET**. Opracowanie formy metodą rzeźbiarską.
14. **Konsolidacja** – podklejenie spękanej i odspojonej zaprawy.
15. Nałożenie **zaprawy** klejowo-kredowej jako uzupełnienie ubytków i w miejscach rekonstrukcji całościowej.
16. Wykonanie uzupełnień ubytków warstwy malarskiej poprzez **punktowanie** scalająco-naśladowcze lub miejscową rekonstrukcję przy użyciu farb konserwatorskich firmy Maimeri na spoiwie z żywicy ketonowej.
17. Zabezpieczenie malatury warstwą **werniksu** matowego lub półmatowego (próby do akceptacji komisji).
18. Usunięcie wtórnych i zdegradowanych złocień, **szlagmetal**u i srebrzeń na wszystkich elementach złożonych i srebrzonych.
19. **Oczyszczenie** pierwotnych złocień z resztek szelaku i mikstionu.
20. **Odtłuszczenie** i „odchudzenie” powierzchni złota.
21. **Przeklejenie** – wzmocnienie pierwotnego pulmentu.
22. Nałożenie warstw **pulmentów** w ubytkach złota.
23. Uzupełnienie powierzchni złocień - **złocenie** małymi i bardzo małymi płatkami złota oraz złotem w proszku.

24. **Patynowanie** lub przecieranie złocień w ubytkach – użycie m.in. wody amoniakalnej i pędzli typu wishup.
25. **Polerowanie** całości złocień agatem.
26. W miejscach rekonstrukcji całościowej: wykonanie **nowych złocień** złotem 23 ¾ karat (Niemieckie) i „srebrzeń” (srebro strącone, sproszkowane) w technice pulmentowej. Polerowanie całości.
27. Zabezpieczenie całości srebrzeń **zaponlakiem** (przejrzystość ok. 95%).
28. **Zabezpieczenie** złocień w partiach narażonych na przetarcia (zaponlack).
29. **Montaż** elementów składowych na ołtarzu.
30. **Demontaż rusztowań.**
31. **Dokumentacja** konserwatorska opisowa i fotograficzna powykonawcza.

Pracownia Konserwacji Zabytków
Robert Goździk
ul. Ks. Kardynała Adama Sapiehy 26
31-644 Kraków
NIP: 948 132 12 82

6. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA PRZED KONSERWACJĄ.

*FOT. 1. Czerwin, Kościół Trójcy Św., Ołtarz Ukrzyżowania.
Całość przed konserwacją. Ołtarz z obrazem „Serce Pana Jezusa”.
Zdjęcie w świetle dziennym.*

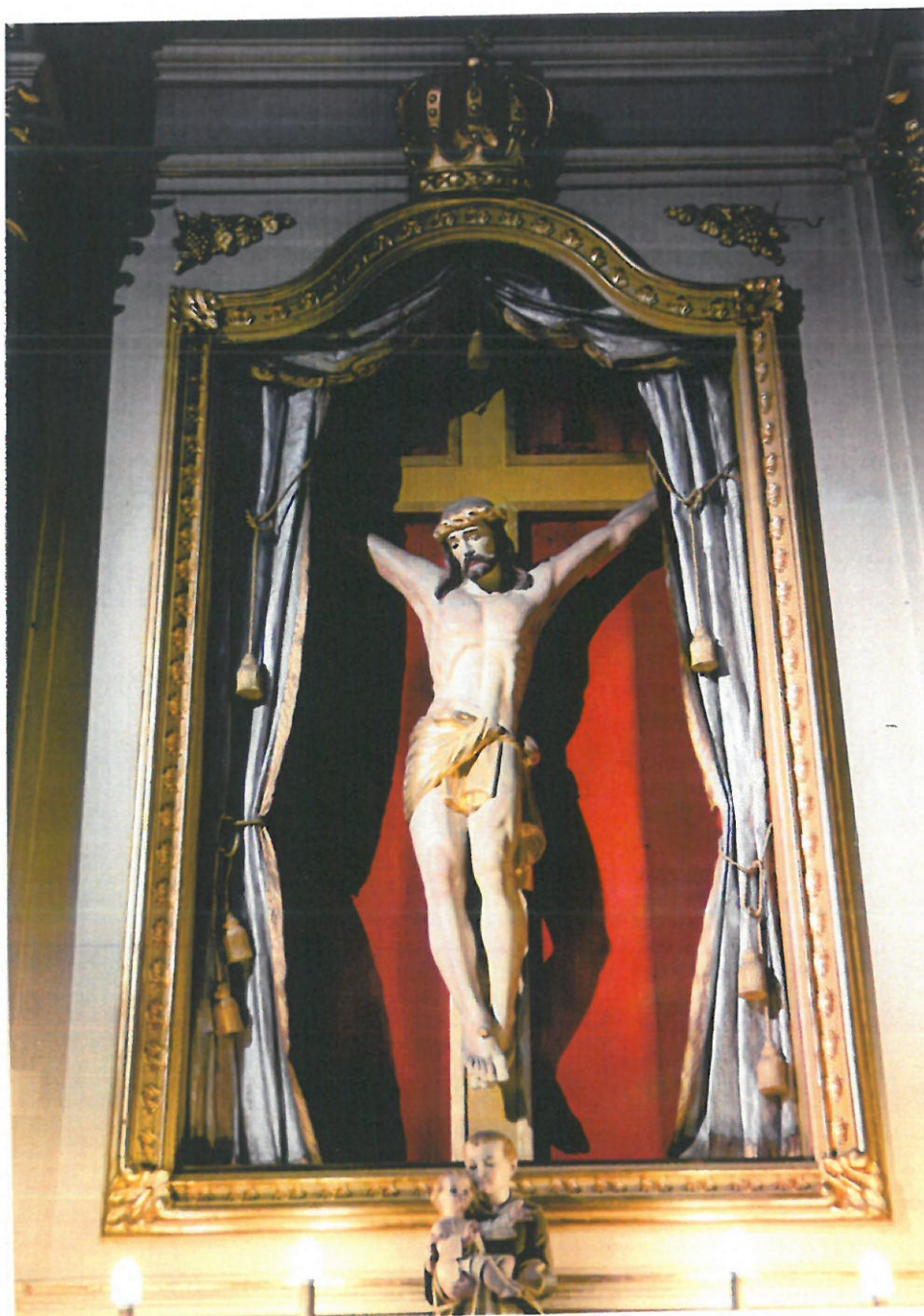
FOT. 2. Czerwin, Kościół Trójcy Św., Ołtarz Ukrzyżowania.
*Całość przed konserwacją. Ołtarz z figurą Chrystusa Ukrzyżowanego.
Zdjęcie w świetle sztucznym.*

FOT. 3. Czerwin, Kościół Trójcy Św., **Ołtarz Ukrzyżowania.**
Figura Matki Boskiej ze sceny Ukrzyżowania.

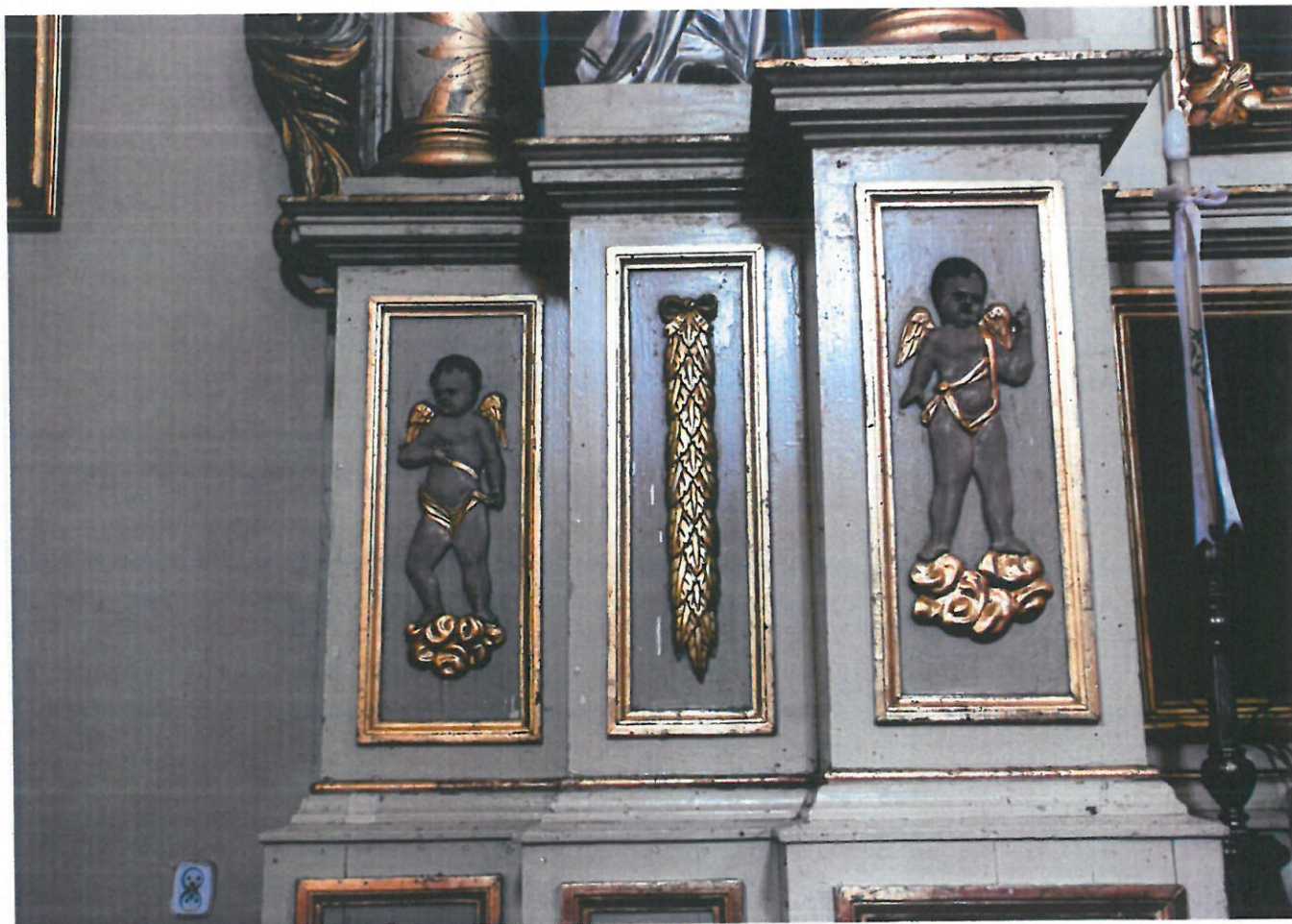
FOT. 4. Czerwin, Kościół Trójcy Św., Ołtarz Ukrzyżowania.
Figura Św. Jana ze sceny Ukrzyżowania.

FOT. 5. Czerwin, Kościół Trójcy Św., Ołtarz Ukrzyżowania.
Chrystus Ukrzyżowany – krucyfiks.
Scena główna ołtarza widoczna po opuszczeniu w dół obrazu „Serce Pana Jezusa”.

*FOT. 6. Czerwin, Kościół Trójcy Św., Ołtarz Ukrzyżowania.
Figura Chrystusa Ukrzyżowanego.*

FOT. 7. Czerwin, Kościół Trójcy Św., Ołtarz Ukrzyżowania.
Lewa strona predelli.

Niestaranne przemalowanie struktury oraz przezłoczenie szlagentem detalu snycerskiego i architektonicznego. Liczne odpryski, szczeliny, ubytki, ślady po gwoździach, zacieki farby, korozja szlagentu i silne zabrudzenie powierzchni.

FOT. 8. Czerwin, Kościół Trójcy Św., Ołtarz Ukrzyżowania.
*Predella. Płycina z płaskorzeźbą putta.
Zbliżenie fragmentu fotografii nr 7.*

FOT. 9. Czerwin, Kościół Trójcy Św., **Ołtarz Ukrzyżowania.**
Lewa strona nastawy ołtarzowej.

FOT. 10. Czerwin, Kościół Trójcy Św., **Ołtarz Ukrzyżowania**.
Lewa strona belkowania i zwieńczenia.

FOT. 11. Czerwin, Kościół Trójcy Św., Ołtarz Ukrzyżowania.
Dolny fragment uszaka z nastawy ołtarzowej.

FOT. 12. Czerwin, Kościół Trójcy Św., Ołtarz Ukrzyżowania.
Fragment kolumny z widoczną odkrywką pierwotnej kolorystyki.

*FOT. 13. Czerwin, Kościół Trójcy Św., Ołtarz Ukrzyżowania.
Fragment ramy głównej oraz kotary z chwastami i sznurem.*

FOT. 14. Czerwin, Kościół Trójcy Św., Ołtarz Ukrzyżowania.
*Fragment ramy obrazu z predelli.
Zbliżenie stanu zachowania złocień.*

FOT. 15. Czerwin, Kościół Trójcy Św., Ołtarz Ukrzyżowania.
Mensa ołtarza z widoczną po prawej odkrywką pierwotnej kolorystyki.

*FOT. 16. Czerwin, Kościół Trójcy Św., Ołtarz Ukrzyżowania.
Fragment cokołu ołtarza z odkrywką pierwotnej warstwy malarskiej.*